

BESCHERMING VAN INNOVATIE MIDDELS BEDRIJFSGEHEIMEN EN OCTROOIEN: DETERMINANTEN VOOR BEDRIJVEN UIT DE EUROPESE UNIE

SAMENVATTING

BESCHERMING VAN INNOVATIE MIDDELS
BEDRIJFSGEHEIMEN EN OCTROOIEN:
DETERMINANTEN VOOR BEDRIJVEN UIT DE EUROPESE UNIE

SAMENVATTING

Inhoud

Inhoud

Lijst van afkortingen

Lijst van tabellen en figuren

Samenvatting

1. Inleiding
 - a. Bescherming van innovaties en toe-eigenbaarheid van opbrengsten van innovatie
 - b. Definitie van bedrijfsgeheimen
 - c. Verschillende rechtskaders
 - d. Bedrijfsgeheimen in detail
 2. Literatuur en hypothesen
 - H1. Mate van wedijver in innovatie
 - H2. Niveau van innovatie
 - H3. Type innovatie
 - H4. Open-innovatiepraktijken
 - H5. Financiële beperkingenOctrooiering en geheimhouding combineren
 3. Gegevens
 4. Een eerste blik op het bewijsmateriaal: beschrijvende analyse
 - a. Innovatiecijfers per land
 - b. Bedrijfsgeheimen en octrooien per bedrijfsgrootte
 - c. Bedrijfsgeheimen en octrooien per economische sector
 - d. Bedrijfsgeheimen en octrooien per type innovatie
 - e. Bedrijfsgeheimen en octrooien en samenwerking op innovatiegebied
 5. Econometrische analyse
 - a. Modellen
 - b. Variabelen
 - c. Resultaten van de econometrische analyse
 - H1. Mate van wedijver in innovatie
 - H2. Niveau van innovatie
 - H3. Type innovatie
 - H4. Open-innovatiepraktijken
 - H5. Financiële beperkingenComplementariteit van bedrijfsgeheimen en octrooien
Overige factoren die van invloed zijn op de keuze van een beschermingsmethode
 6. Conclusies en aanwijzingen voor vervolgonderzoek
- Referenties

Samenvatting

Ondanks het economische belang ervan, en in het bijzonder de rol die ze spelen in de bescherming van de opbrengsten van innovatie, worden bedrijfsgeheimen slecht onderzocht, en wordt het verband tussen bedrijfsgeheimen en octrooien vaak verkeerd geïnterpreteerd. Dit onderzoek probeert licht op dit onderwerp te werpen op basis van representatieve gegevens op bedrijfsniveau uit de communautaire innovatie-enquête (Community Innovation Survey, CIS), die is gehouden onder bijna tweehonderdduizend bedrijven in de productie- en dienstensectoren in Europa.

In een onderzoek dat in 2016 is uitgevoerd in samenwerking met het Centrum voor Europees Economisch Onderzoek (ZEW) in Mannheim, heeft EUIPO, via het Waarnemingscentrum, de determinanten van bescherming van innovatie middels octrooien en bedrijfsgeheimen door Duitse bedrijven en de gevolgen van deze bescherming voor de prestaties van de bedrijven onderzocht. Er is in het bijzonder aandacht geschonken aan de wisselwerking tussen octrooiëring en geheimhouding en aan de gevolgen van de gekozen beschermingsstrategie voor de prestaties, niet alleen op het niveau van het bedrijf, maar ook op dat van de afzonderlijke innovatie¹.

Voortbouwend op dit onderzoek probeert EUIPO nu, via het Waarnemingscentrum, het inzicht in de rol en de bijdrage van bedrijfsgeheimen binnen de IP-portefeuille van bedrijven op het niveau van de Europese Unie te vergroten.

Uitgaande van beweringen van theoretische modellen over de wisselwerking tussen octrooiëring en geheimhouding, worden diverse factoren onderzocht waarvan wordt gedacht dat ze van invloed zijn op het gebruik van de twee beschermingsmechanismen. Er wordt bijzondere nadruk gelegd op voorkeuren voor hetzij octrooien hetzij geheimhouding, en op de factoren die de keuze van een beschermingsstrategie beïnvloeden. Hoewel de twee in eerdere analyses vaak als inwisselbaar zijn behandeld, benadrukt dit onderzoek de complementaire rol van de twee beschermingsmethoden.

De belangrijkste bevindingen die uit de analyse naar voren komen, zijn de volgende.

1. Innoverende bedrijven gebruiken vaak zowel octrooien als bedrijfsgeheimen om hun innovaties te beschermen.
2. In de meeste typen ondernemingen, in de meeste economische sectoren en in alle lidstaten² is het gebruik van bedrijfsgeheimen om innovaties te beschermen hoger dan het gebruik van octrooien.
3. In bedrijven met intern O&O, in bedrijven met hoge uitgaven voor innovatie en wanneer de innovatie nieuw is voor de markt, worden vaak zowel bedrijfsgeheimen als octrooien gebruikt. Bedrijfsgeheimen worden geprefereerd in geval van innovatie die alleen nieuw is voor het bedrijf.
4. Octrooien worden vaker (alleen of in combinatie met bedrijfsgeheimen) gebruikt wanneer het innovatieve product een fysiek goed in plaats van een dienst is.

¹ Gegevens op het niveau van afzonderlijke innovaties waren alleen beschikbaar binnen de Duitse CIS. De analyses in het onderhavige onderzoek, dat is gebaseerd op gegevens van alle EU-lidstaten, hebben betrekking op het bedrijfsniveau.

² Dit onderzoek is gebaseerd op gegevens voor 24 lidstaten. Tsjechië, Denemarken, Frankrijk en Spanje hadden de vragen over het gebruik van bedrijfsgeheimen niet in hun versie van de CIS opgenomen.

5. Bedrijfsgeheimen (vaak zonder octrooien) worden vaker gebruikt voor procesinnovaties en voor innovaties in diensten.
6. Bedrijfsgeheimen (alleen of in combinatie met octrooien) worden vaak gebruikt voor behoud of vergroting van het concurrentievermogen van innovaties die worden ingevoerd door bedrijven die betrokken zijn bij open-innovatiepraktijken, zoals samenwerking op het gebied van onderzoek, in het bijzonder met verre (niet-Europese) partners.
7. In markten met sterke prijsconcurrentie bestaat de neiging om de voorkeur te geven aan bedrijfsgeheimen boven octrooien. In markten met sterke kwaliteitsconcurrentie bestaat de neiging om zowel bedrijfsgeheimen als octrooien te gebruiken. Dit houdt verband met de hierboven genoemde bevinding 5. Sterke prijsconcurrentie is kenmerkend voor markten die op grondstoffenmarkten lijken, waar de mogelijkheden tot differentiatie/innovatie van het product gering zijn en de marges kunnen worden vergroot door kosten-/procesinnovatie.

Er zij opgemerkt dat, zoals bij elke econometrische analyse van dit type, een voorbehoud moet worden gemaakt met betrekking tot de interpretatie van de bevindingen. De resultaten van dit onderzoek leggen verbanden bloot tussen bepaalde kenmerken van bedrijven en de markten waarin zij actief zijn, en hun keuze voor een beschermingsstrategie. Deze resultaten mogen echter niet worden opgevat als doorslaggevend bewijs van causale verbanden. Er zijn diepgaander onderzoek en betere gegevens nodig om de causale factoren duidelijker te kunnen vaststellen.

De resultaten van dit onderzoek zullen beleidsmakers hopelijk toch een basis verschaffen om na de vaststelling van de richtlijn betreffende bedrijfsgeheimen in 2016 verder beleid op dit gebied te ontwikkelen.